

การจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Management of Government Publications in

Private University Libraries in Bangkok Metropolis and Its Environs

เยาวภาณี รอดเพชร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการจัดหา การจัดเก็บและการให้บริการ ศึกษาปัญหา/อุปสรรคในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลรวมทั้งเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดซึ่งกำหนดโดยผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุดแต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดสรรงบประมาณรวมไว้กับหนังสือทั่วไป ด้านการจัดหาได้จากการรับบริจาค และการขอรับบริจาคเป็นครั้งคราว ด้านการจัดเก็บ มีการจัดเก็บไว้ให้ผู้ใช้ได้ค้นคว้าโดยเลือกจัดเก็บเฉพาะที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย มีการจัดระบบหมวดหมู่แบบระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ด้านการบริการ พบว่าสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้า มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยค้น มีการจัดเก็บรวมกับฐานข้อมูลของหนังสือทั่วไป มีการจัดบริการในห้องสมุดแบบระบบชั้นเปิด ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า นโยบายไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรทำให้การจัดการไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ไม่มีหน่วยงานกลางของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่มีการผลิตออกเผยแพร่ ด้านการจัดเก็บ พบว่า การใช้ชื่อเรื่องมักไม่มีความสม่ำเสมอ ชื่อเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทำให้ต้องทำหัวเรื่องเพิ่มอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้การสืบค้นมีประสิทธิภาพ ไม่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์โดยเฉพาะ ด้านการบริการ พบว่า ไม่มีการรวมลิงค์สิ่งพิมพ์รัฐบาลทำให้ผู้ใช้บริการไม่สะดวกในการเข้าถึง ในด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบริการพบว่า บุคลากรต้องให้บริการสารสนเทศอื่นของห้องสมุดด้วย แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการ ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงในการจัดทำนโยบายอย่างชัดเจน มีการพัฒนาและปรับนโยบายแผนงานตามสภาพปัจจุบัน โดยจัดทำแผนพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : สิ่งพิมพ์รัฐบาล, ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน, ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.

* นักศึกษาปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Abstract

In this thesis, the researcher investigates the management of government publications in private university libraries in Bangkok Metropolis and its environs in the aspects of procurement, placement, and services. Studied also are problems in and obstacles to the management of these government publications. Investigated are ways for developing and improving the quality of the management of government publications in libraries.

The subjects of investigation consisted of administrators and librarians in private university libraries in Bangkok Metropolis and its environs. The instruments of research consisted of a questionnaire and an interview form. Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean and standard deviation.

Findings are as follows: Directors and heads of libraries have policies governing the management of government publications, but these policies are not in written form. Budgetary outlays are allocated for general books. In the aspect of procurement, books are obtained through donations and sometimes through requests for donations. In the aspect of placement, books are made available to users in schemes whereby books are placed on shelves by reference to the books required for various university curriculums. The system of cataloging follows that of the USA's Library of Congress.

In regard to the aspect of service, it was found that government publications cannot be fully searched. There are computer programs that can be used for retrieval. The placement system is based on the databases for general books. The libraries provide open stack services.

Insofar as concerns the aspect of problems and obstacles, the researcher found that the non-written policies used by library management resulted in differences in how libraries were managed. There is no central agency for private university libraries acting as a center for collecting all government publications published for distribution.

In respect to the aspect of placement, the researcher found that there was no combination of links to government publications. This accordingly makes it inconvenient for users to access government publications.

In regard to personnel providing services at the libraries, it was found that personnel have to perform the service of providing other sorts of information services.

As for suggested guidelines for the development and improvement of management quality, the researcher suggests that high-ranking administrators would be more supportive provided they issued clear policies. Policies and work plans should be formulated and adjusted in response to changing circumstances. As part of development plans, operational guidelines should be issued which eventuate in actions which are efficiently responsive to the needs of users.

Keywords: Government Publications Private University Libraries interlibrary loan.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สารสนเทศมีความสำคัญต่อประชาชน โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารทางราชการ ดังเช่นพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 อันเป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน พระราชบัญญัตินี้มีแนวคิดหลักการเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้นให้ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย และเพื่อการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สิทธิในการขอคำปรึกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใด ของราชการ สิทธิในการขอสำเนา หรือสำเนาที่มีการรับรอง สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล ส่วนบุคคล สิทธิในการดำเนินการแทนผู้เยาว์ สิทธิในการร้องเรียน และสิทธิในการอุทธรณ์ ซึ่งข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ สามารถเปิดเผยได้ ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2546)

สิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นเอกสารที่ส่วนราชการต่างๆ จัดทำขึ้นและมีการเผยแพร่หรือเปิดเผยได้ เอกสารประเภทนี้ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการอ้างอิง หรือใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ได้อย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารทางราชการส่วนมากมีความถูกต้อง ในด้านเนื้อหาในระดับที่เชื่อถือได้ (สังศักดิ์ ทิตาราม, 2547, หน้า 82) เป็นเอกสารที่มีคุณค่าแก่นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป เพราะมีเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของรัฐ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เผยแพร่กิจกรรมต่างๆ ที่รัฐจัดเป็นบริการแก่ประชาชน เพื่อให้ทราบสถิติเหตุการณ์ต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ทราบถึงสภาวะต่างๆ ทางการเมือง เพื่อประชาชนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของรัฐ ใช้สิทธิแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของรัฐ การรับรู้ ถึงความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากสิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นสิ่งพิมพ์ปฐมภูมิ จึงมีคุณค่าแก่นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจค้นคว้าวิจัยได้ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงและค้นคว้าห้องสมุดส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์รวมวิทยาการศึกษา การค้นคว้าวิจัยของอาจารย์ นิสิต นักศึกษา ข้าราชการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ห้องสมุดจึงได้ดำเนินการจัดหา จัดเก็บ และจัดให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งจะมีการจัดการแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมและนโยบายของแต่ละห้องสมุด

สิ่งพิมพ์รัฐบาลมีหลายประเภท เช่น รายงานการบริหาร รายงานของคณะกรรมการ รายงานการวิจัย รายงานสถิติ จุลสารวารสาร ข่าวที่ให้แก่งานสื่อพิมพ์ นามานุกรมหรือทำเนียบนาม บรรณานุกรม รายชื่อ และรายการต่างๆ คำพิพากษาและความเห็นของศาล ระเบียบและข้อบังคับ ร่างกฎหมายและมติต่างๆ ผลการพิจารณาข้อตกลง สนธิสัญญา บันทึกและรายงานการประชุม กฎหมายและพระราชบัญญัติ แผนที่และแผนภูมิ โสตทัศนวัสดุและในปัจจุบันสื่อ ที่เคยมีการบันทึกไว้ในสิ่งพิมพ์อย่างเดียว มีการบันทึกไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2548, หน้า 55) การให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้ใช้บริการเข้าถึงข้อมูลสิ่งพิมพ์รัฐบาลได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

การจัดการงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยยังเป็นปัญหายู่มาก โดยเฉพาะการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทยยังไม่มีศูนย์กลาง ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และเครื่องมือที่จะใช้เป็นคู่มือในการจัดหายังมีไม่เพียงพอ (กนกวรรณ สุวรรณวัฒนา, 2525, หน้า 7) จึงเป็นความยากลำบากสำหรับบรรณารักษ์ที่จะรวบรวมสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทยเข้าไว้ในห้องสมุดอย่างครบถ้วน สิ่งพิมพ์ของบางหน่วยงานจัดพิมพ์

จำนวนจำกัด แจกจ่ายให้เฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น นอกจากนี้สิ่งพิมพ์รัฐบาลส่วนมากมักไม่มีการพิมพ์ซ้ำ ทำให้พลาดโอกาสที่จะได้รับสิ่งพิมพ์ดังกล่าว ในด้านการจัดเก็บเนื่องจากสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ผลิตขึ้นมีหลายรูปแบบ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นปัญหาในการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาล ระบบการจัดเก็บที่ใช้ ห้องสมุดแต่ละแห่งยังใช้ระบบการจัดเก็บที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องสมุดแต่ละแห่ง ในการบริการ ถ้าห้องสมุดไม่สามารถจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลได้เพียงพอและตรงกับความต้องการของผู้ใช้เป็นปัญหาที่สำคัญต่อการให้บริการเนื่องจากงานทุกอย่างของห้องสมุดหัวใจสำคัญอยู่ที่การบริการที่สนองความต้องการของผู้ใช้บริการและการบริการที่เป็นเลิศ (ชุดิมา ลัจจานนท์, 2542, หน้า 38) ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นอีกหน่วยหนึ่งที่มีหน้าที่ในการให้บริการสารสนเทศในทุกรูปแบบมีปัญหาในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาล เนื่องจากการได้รับสิ่งพิมพ์รัฐบาลส่วนใหญ่ทางหน่วยงานราชการที่จัดพิมพ์จะจัดส่งสิ่งพิมพ์รัฐบาลเผยแพร่แก่ทางห้องสมุดของรัฐหรือแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นการปฏิบัติกันระหว่างหน่วยงานราชการ จึงทำให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีโอกาสที่จะได้รับสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากการบริจาคค่อนข้างน้อยกว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ วิธีการที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะได้สิ่งพิมพ์รัฐบาล คือการซื้อจากหน่วยงานที่จัดพิมพ์สิ่งพิมพ์รัฐบาลจำหน่าย ทำหนังสือขอรับบริจาคไปยังหน่วยงานที่จัดพิมพ์ แลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ระหว่างหน่วยงาน ทำให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ สูง ในการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลมาจัดเก็บไว้ให้บริการในห้องสมุด (กนกวรรณ สุวรรณวัฒนา, 2525, หน้า 8)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ด้านการจัดหา การจัดเก็บ และการให้บริการในทหระณะของผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในทหระณะของผู้บริหารห้องสมุดและบรรณารักษ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจากทหระณะผู้บริหารห้องสมุด

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีทั้งสิ้น 20 สถาบัน โดยศึกษาจาก ผู้บริหารห้องสมุด และบรรณารักษ์ จำนวนทั้งหมด 191 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 188 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นบรรณารักษ์ทั้งหมด 171 คนและผู้บริหารห้องสมุด จำนวน 17 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 3 คน เป็นการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยเลือกสัมภาษณ์ผู้บริหารห้องสมุดจำนวน 3 คน จำแนกตามขนาดมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มหาวิทยาลัยขนาดกลาง และมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) และแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ในส่วนของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ชุดที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารห้องสมุดและชุดที่ 2 แบบสอบถาม

บรรณารักษ์ โดยค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient alpha) โดยแบบสอบถามชุดผู้บริหารห้องสมุดได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ .91 และแบบสอบถามบรรณารักษ์ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ .92 จำนวนของแบบสอบถามที่จัดส่งทั้งหมดจำนวน 188 ชุด ได้รับกลับคืนจำนวน 175 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93 ของแบบสอบถามทั้งหมด ดังนั้น ได้รับแบบสอบถามผู้บริหารห้องสมุดกลับคืนจำนวน 17 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามที่จัดส่ง ได้รับแบบสอบถามบรรณารักษ์กลับคืนจำนวน 158 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 ของแบบสอบถามที่จัดส่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด ด้านนโยบาย การจัดหา การจัดเก็บ และการบริการ ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยการหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด แยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด คิดค่าคำตอบโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert)

ประเด็นที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะต่างๆ ไป ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ได้สรุปประเด็นที่สำคัญ คือ ด้านนโยบาย การจัดหา การจัดเก็บ และการบริการ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีดังนี้

ด้านข้อมูลทั่วไป ผู้บริหารห้องสมุดทั้งหมด 17 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 94.12 มีประสบการณ์ในการทำงาน 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.06 ด้านข้อมูลทั่วไป บรรณารักษ์ทั้งหมด 158 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 89.87 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.37 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.62 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.63

การจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดในทัศนะของผู้บริหารห้องสมุด ด้านข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด ส่วนใหญ่มีผู้กำหนดนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดโดยผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 82.35 มีลักษณะนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเป็นที่ทราบกันแต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร คิดเป็นร้อยละ 70.59 มีลักษณะโครงสร้างการบริหารของหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยรวมสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้กับหนังสือทั่วไปของห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 47.06 มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารโดยแยกการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลออกโดยเฉพาะเพื่อความสะดวกต่อการให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 47.06 มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารโดยรวมการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลไว้กับหนังสือทั่วไปเพื่อต้องการรวมหนังสือทุกประเภทในสาขาวิชาเดียวกันไว้ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 52.94 ในเรื่องงบประมาณไม่ได้จัดสรรไว้โดยเฉพาะแต่จัดสรรรวมไว้กับงบประมาณของหนังสือทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 100 ไม่มีนโยบายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในเรื่องการแลกเปลี่ยน บริการจัดส่งเอกสาร หรือยืมสิ่งพิมพ์รัฐบาลระหว่างห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 58.82 มีการร่วมกันจัดทำเครื่องมือช่วยค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยแบ่งหน้าที่ในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 64.71 มีการจัดหาแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นร้อยละ 82.35

การจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดในทัศนะของบรรณารักษ์

ด้านการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด พบว่ามีการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยการได้รับบริจาค (ห้องสมุดมิได้ติดต่อไป) คิดเป็นร้อยละ 98.73 มีการจัดซื้อสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยตรงจากหน่วยงานรัฐบาลผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 72.78 มีการได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานรัฐบาลผู้ผลิต คิดเป็นร้อยละ 88.61 ส่วนใหญ่ขอรับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานรัฐบาลผู้ผลิต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.34 มีวิธีการจัดการของห้องสมุดกรณีที่ขอรับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานรัฐบาล โดยการขอรับบริจาคเป็นครั้งคราว เมื่อทราบหน่วยงานนั้นได้จัดทำ คิดเป็นร้อยละ 80.38 มีวิธีการจัดการของห้องสมุดกรณีที่มีการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยวิธีอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 58.86 มีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยวิธีอื่นๆ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.49

ด้านการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด พบว่ามีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกสิ่งพิมพ์รัฐบาลเพื่อจำหน่ายออกโดยคัดเลือกจากเรื่องที่ซ้ำกับเล่มเดิมที่มีอยู่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.22 มีวิธีการจำหน่ายออกสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยการบริจาคให้ห้องสมุดอื่น คิดเป็นร้อยละ 78.48 มีแนวทาง/นโยบายการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่ได้รับบริจาคไว้ให้ผู้ใช้ได้ค้นคว้าโดยเลือกจัดเก็บเฉพาะที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 88.61 มีการจัดระบบหมวดหมู่สิ่งพิมพ์รัฐบาลแบบระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC) คิดเป็นร้อยละ 68.35 มีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลแบบจัดแยกไว้เป็นส่วนต่างหากโดยเฉพาะคิดเป็นร้อยละ 47.47 ใช้คู่มือการลงข้อมูลทางบรรณานุกรมของหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกันฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR 2) สำหรับหนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 61.40 ใช้คู่มือการกำหนดหัวเรื่อง/คำสำคัญจากหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะทำงานกลุ่มวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 82.28 วิธีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลในรูปโสตทัศนวัสดุโดยการเรียงตามเลขหมู่ตามระบบการจัดหมวดหมู่โสตทัศนวัสดุ คิดเป็นร้อยละ 70.89

ด้านการจัดบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด พบว่ามีสาเหตุของการมีสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้าในห้องสมุด เนื่องจากขาดการสำรวจความต้องการการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 62.03 ใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุดช่วยค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีการจัดทำบรรณานุกรมของเครื่องมือช่วยค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 84.18 มีการจัดทำบัตรบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดในรูปแบบฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ซื้อมาใช้งาน คิดเป็นร้อยละ 64.56 มีการจัดเก็บฐานข้อมูลสิ่งพิมพ์รัฐบาลแบบจัดเก็บรวมไว้กับฐานข้อมูลของหนังสือทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 87.98 มีการจัดบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดแบบระบบชั้นเปิด คิดเป็นร้อยละ 86.71 มีระยะเวลาเปิด-ปิดให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลตามเวลาเปิด-ปิดบริการห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 98.73 มีประเภทของการบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลเกี่ยวกับบริการให้ยืม-คืน คิดเป็นร้อยละ 77.22 มีลักษณะของความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลในลักษณะอื่นๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.19

ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดในทัศนะของผู้บริหารห้องสมุด พบว่าปัญหาการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลลำดับแรกคือ นโยบายสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้การจัดการไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือการแยกจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะ ทำให้เปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และโครงสร้างของหน่วยงานมีผลกับการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาลำดับสุดท้ายคือการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลรวมกับหนังสือทั่วไปทำให้การทำงานไม่คล่องตัวอยู่ในระดับน้อย

ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดในนครคณะของบรรณารักษ์

ด้านการจัดหา พบว่าปัญหาการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลลำดับแรกคือ ไม่มีหน่วยงานกลางของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่มีการผลิตออกเผยแพร่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัญหาห้องสมุดไม่มีระบบติดตามการผลิตเผยแพร่และขอรับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และบรรณารักษ์ไม่มีเวลาติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลอยู่ในระดับปานกลางส่วนปัญหาลำดับสุดท้ายคือความร่วมมือจากหน่วยงานที่แลกเปลี่ยนไม่เป็นไปตามที่ตกลงอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดเก็บพบว่าปัญหาการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลลำดับแรกคือสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องมักมีความไม่สม่ำเสมอในการใช้คำที่ชื่อเรื่องมักเปลี่ยนแปลงชื่อเรื่องไปจากเดิมทำให้ต้องทำการการเพิ่มอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สืบค้นได้มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางรองลงมาคือไม่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์โดยเฉพาะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องมักไม่ระบุกำหนดออกที่แน่ชัดทำให้ต้องแก้ไขการลงรายการอยู่เสมอมีระดับปานกลางส่วนปัญหาลำดับสุดท้ายคือสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่กำหนดระบบการจัดหมู่เช่นเดียวกับระบบการจัดหมู่หนังสือทั่วไป ทำให้ต้องเสียเวลาในการปฏิบัติงาน มีปัญหาในระดับปานกลาง

ด้านการบริการพบว่า ปัญหาการจัดบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลลำดับแรกคือ ไม่มีการรวมลิงค์ (link) สิ่งพิมพ์รัฐบาลเพื่อจัดบริการทำให้ผู้ใช้บริการไม่สะดวกในการเข้าถึงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลต้องให้บริการสารสนเทศอื่นของห้องสมุดด้วยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและไม่มีการจัดการส่งเสริมการใช้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลางส่วนปัญหาลำดับสุดท้ายคือการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลรวมกับหนังสือทั่วไป ทำให้ไม่สะดวกในการให้บริการในระดับปานกลางโดยภาพรวมผลการวิเคราะห์

ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในนครคณะของบรรณารักษรวทุกด้านพบว่า ปัญหาการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลลำดับแรกคือ ด้านการจัดหา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือด้านการจัดเก็บ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาลำดับสุดท้ายคือด้านการบริการ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านแนวทางพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากนครคณะผู้บริหารห้องสมุดพบว่า ผลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดจำนวน 3 คน พบว่า ด้านนโยบายการพัฒนาสิ่งพิมพ์รัฐบาลของหน่วยงาน ส่วนใหญ่ยังไม่เป็นนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในส่วนเว็บไซต์นั้นได้มีการตั้งเว็บลิงค์ของส่วนงานราชการต่างๆ มาที่หน้าเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย โดยต้องการให้ผู้ใช้บริการเข้าไปดูผ่านระบบออนไลน์ได้ สิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นตัวเล่มมีจำนวนน้อยและไม่ทันสมัยเท่าที่ควรแต่จำเป็นต้องมีอยู่ ส่วนใหญ่มีการพัฒนาจากความสนใจของผู้ใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และใช้ประโยชน์ตามความต้องการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ เน้นรูปแบบจัดเก็บฐานข้อมูลและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ให้มีความหลากหลาย โดยสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัยของมหาวิทยาลัย การพัฒนาบุคลากร สนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสเข้าร่วมประชุม สัมมนาวิชาการ เพื่อเพิ่มทักษะทางวิชาชีพและพัฒนางาน นอกจากนี้มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) ศึกษางานห้องสมุดฝึกทักษะด้านการค้นหาข้อมูลของหน่วยงานของรัฐบาลตลอดจนการหาเว็บลิงค์ (web link) ที่เอื้อประโยชน์ต่อการใช้งานและการให้บริการ

ปัญหา/อุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งพิมพ์รัฐบาลของหน่วยงาน ในด้านต่างๆ รวมทั้งแนวทางแก้ไข โครงสร้างของหน่วยงาน เนื่องจากบุคลากรมีภาระงานอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยมากประกอบกับบุคลากรมีการลาออกบ่อยๆ ทำให้ขาดแคลนบุคลากรสายวิชาชีพการบริการโดยการนำสิ่งพิมพ์รัฐบาลรวมกับงานบริการตอบคำถาม

เป็นการให้บริการแบบทุกอย่างเบ็ดเสร็จในจุดเดียว (one stop service) ทำให้ไม่เปลืองบุคลากร ความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากร เนื่องจากบุคลากรมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์โดยตรง ความรู้ที่มีจึงสามารถพัฒนางานแต่ทักษะงานด้านสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่ได้ทำจึงควรได้รับการฝึกฝนให้เชี่ยวชาญให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง ควรติดตามข่าวสารให้ทันสมัยหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ ความชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบาย ส่วนใหญ่นโยบายงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีนโยบายเหมือนกับหนังสือทั่วไป ควรมีการปรับและพัฒนานโยบายแผนงานตามสภาพความเป็นจริง ควรมีนโยบายด้านงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลอย่างชัดเจนอีกทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการตามความต้องการของผู้ใช้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาและข้อเสนอแนะด้านสิ่งพิมพ์รัฐบาลของหน่วยงานที่ควรจะเป็น ด้านนโยบายและแผนงาน ควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงในการจัดทำนโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตามกระแสผู้ใช้บริการ มีการพัฒนาและปรับนโยบายแผนงานตามสภาพปัจจุบัน จัดทำเล่มที่มีประโยชน์จริงๆ เข้ามาให้บริการ โดยเฉพาะด้านเนื้อหาควรมีอายุการใช้งานได้นาน ด้านการปรับโครงสร้างส่วนงาน ปรับสภาพงานปัจจุบันให้กระชับชัดเจน บุคลากรมีการตั้งอัตราที่แน่นอนเพื่อรองรับการให้บริการให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพด้านการพัฒนาบุคลากร จัดส่งบุคลากรไปอบรมในหัวข้อ การบรรยาย เสวนา เกี่ยวกับจดหมายเหตุหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องเป็นการเพิ่มพูนทักษะความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีการพัฒนางานให้ทันสมัยกับกระแสปัจจุบัน ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณรวมอยู่กับหนังสือทั่วไปของห้องสมุดและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ควรมีการแยกงบประมาณออกจากงบประมาณหนังสือทั่วไป ด้านส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาให้มีความหลากหลายและส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้จากเดิมหน่วยราชการจัดส่งรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลให้ห้องสมุดเพื่อพิจารณาแต่ตอนนี้ไม่มีการจัดส่งรายชื่อแล้ว บรรณารักษ์จัดหาจึงต้องติดตามข่าวสารในเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการต่างๆ ว่าผลิตอะไรออกมาบ้างเพื่อให้ทันและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าในด้านนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ผู้กำหนดนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดคือผู้อำนวยการและ/หรือหัวหน้าห้องสมุดมีลักษณะนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเป็นที่ทราบกัน แต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร สาเหตุที่ลักษณะนโยบายการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานของห้องสมุดมีการปฏิบัติตามแนวทางเช่นเดียวกับนโยบายการจัดการทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ของห้องสมุด โดยเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมหารีย์ วีระพันธ์ (2539) พบว่า มีบรรณารักษ์เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลแต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร งานวิจัยของสมภัสสร พุกขานุมาส (2542) พบว่า มีผู้อำนวยการห้องสมุดและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้กำหนดนโยบายการจัดการเอกสารรายงานการประชุม แต่ไม่มีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรและงานวิจัยของสุภาพร สมจิตต์ (2541) ที่พบว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำเกณฑ์/แนวปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาแหล่งอ้างอิงประเภทสื่อกระดาษและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำนโยบายการกำหนดเกณฑ์/แนวปฏิบัติในการคัดเลือก การจัดหา การประเมิน และการคัดออกสำหรับห้องสมุดกลางคือคณะกรรมการห้องสมุดซึ่งลักษณะนโยบายดังกล่าวข้างต้นไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) ที่พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายในการจัดการสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยและเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรในด้านงบประมาณไม่ได้จัดสรรไว้โดยเฉพาะ แต่จัดสรรรวมไว้กับงบประมาณของหนังสือทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) ที่ได้ศึกษาการจัดการเอกสารรายงานการประชุมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลพบว่าไม่ได้จัดสรรงบประมาณไว้โดยเฉพาะอาจเป็นเพราะว่าสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีขายไม่มากนักไม่เหมือนกับหนังสือทั่วไปและส่วนใหญ่ห้องสมุดจะได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานที่ผลิตจัดส่งให้ ดังนั้นห้องสมุดจึงไม่ได้จัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ไว้โดยเฉพาะสำหรับใช้ในการจัดซื้อสิ่งพิมพ์รัฐบาล หรืออาจจะถือว่าสิ่งพิมพ์รัฐบาลก็คือสิ่งพิมพ์ทั่วไปของห้องสมุดจึงไม่จำเป็นต้องแยกงบประมาณออกมาต่างหาก

ด้านการจัดหา ใช้วิธีการได้รับบริจาคทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานรัฐบาลผลิตสิ่งพิมพ์ออกมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของหน่วยงานให้เป็นที่แพร่หลาย เช่น รายงานประจำปี จดหมายข่าว หนังสือคู่มือ เป็นต้น และได้มีการจัดส่ง เผยแพร่ ไปยังหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ห้องสมุดก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์จากรัฐบาลเช่นเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ์ วัชรวงศ์กุล (2512) พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ได้รับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากหน่วยงานราชการต่างๆ จัดส่งมาให้สำหรับการขอรับบริจาคเป็นวิธีหนึ่งที่บรรณารักษ์ให้ความสำคัญเช่นเดียวกับการจัดซื้อบางครั้งหน่วยงานราชการบางแห่งได้มีการส่งข่าวประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานต่างๆ ว่าได้มีการผลิตหนังสือ เอกสารออกมาถ้าหน่วยงานใดต้องการขอรับบริจาคก็ให้ติดต่อกลับไปยังหน่วยงานนั้นโดยตรงและในบางครั้งเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ห้องสมุดพิจารณาในการสั่งซื้อเข้าห้องสมุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสา เหลืองทองคำ (2535) พบว่าสิ่งพิมพ์จุฬาฯ จัดหาด้วยวิธีการขอรับบริจาคและจัดซื้อ คล้ายคลึงกับงานวิจัยของปัทมาธิ์ วีระพันธ์ (2539) พบว่าการได้มาซึ่งสิ่งพิมพ์โดยวิธีได้รับบริจาค และขอรับบริจาคจากหน่วยงานรัฐบาลที่จัดพิมพ์โดยตรง และงานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) พบว่าการคัดเลือกเอกสารรายงานการประชุมของทุกหน่วยงานใช้วิธีขอรับบริจาคจากหน่วยงานที่ผลิตเอกสารรายงานการประชุมโดยตรง และงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) พบว่าสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จัดหาโดยการได้/ขอรับบริจาคและสอดคล้องกับงานวิจัยของอารียา อุทัยรุ่งเรือง (2546) ที่พบว่าหน่วยงานราชการส่วนใหญ่เผยแพร่สิ่งพิมพ์ในลักษณะการให้เป็นอภินิทัศน์ทางการโดยมีประชาชนหรือผู้สนใจทั่วไปเป็นกลุ่มเป้าหมาย ด้านงานวิจัยของBatson (1990) พบว่าระบบรับฝากสิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นวิธีหนึ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับการจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาล แต่บรรณารักษ์ที่รับผิดชอบสิ่งพิมพ์รัฐบาล ต้องทำการคัดเลือกและขอสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากแหล่งอื่นๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีสิ่งพิมพ์มีความหลากหลายและเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ด้านการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุด พบว่ามีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกสิ่งพิมพ์รัฐบาลเพื่อจำหน่ายออกโดยเลือกจากเรื่องที่ซ้ำกับเล่มเดิมที่มีอยู่ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ในการใช้งานอีกทั้งในปัจจุบันมีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ของหน่วยงานราชการต่างๆ ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ได้มากขึ้นซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของสุภาพร สมจิตต์ (2541) ที่พบว่าการพัฒนาทรัพยากรแหล่งอ้างอิงที่มีการเผยแพร่ทั้งบนสื่อกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีผลต่อการปรับปรุงเกณฑ์ ในการคัดเลือก การจัดหา การประเมิน และการคัดออกทรัพยากรห้องสมุดประเภทอื่นๆ ให้ทันสมัย ส่วนการจำหน่ายออกนั้นมีวิธีการจำหน่ายออกสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยการบริจาคให้ห้องสมุดอื่นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแจ่มจันทร์ นพบุตรกานต์ (2538) ที่พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้วิธีการบริจาคให้ห้องสมุดอื่น ทั้งนี้เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศนั้นยังคงมีประโยชน์สำหรับห้องสมุดอื่นต่อไป และแตกต่างกับงานวิจัยของสุวิทย์ วิหคไพบูลย์ (2543) ที่มีการคัดออกโดยการขายเนื่องจากเนื้อหาล้าสมัย มีแนวทาง/นโยบายการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่ได้รับบริจาคไว้ให้ผู้ใช้ได้ ค้นคว้าโดยเลือกจัดเก็บเฉพาะที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิทย์ วิหคไพบูลย์ (2543) ซึ่งใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกเนื้อหาที่ตรงกับสาขาที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยอันจะทำให้ตอบสนองด้านการเรียนการสอนตลอดจนความต้องการและความเหมาะสมกับผู้ใช้ได้มาก ส่วนการจัดเก็บมีการจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลแบบจัดแยกไว้เป็นส่วนต่างหากโดยเฉพาะซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์ (2531) พบว่า การจัดเก็บแยกเป็นส่วนทำให้สะดวกต่อการใช้สิ่งพิมพ์และข้อมูลของส่วนราชการเดียวกันรวมอยู่ด้วยกัน และงานวิจัยของวันทนี โกวิททางกูร (2523) พบว่าใช้วิธีจัดเก็บเอกสารแยกไว้โดยเฉพาะบางส่วนและจัดเก็บไว้กับหนังสือทั่วไปบางส่วน ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของปัทมาธิ์ วีระพันธ์ (2539) และงานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) พบว่าใช้วิธีการจัดเก็บเช่นเดียวกับหนังสือทั่วไปของห้องสมุด และงานวิจัยของสุวิทย์ วิหคไพบูลย์ (2543) พบว่าด้านการจัดเก็บกฤตภาคแยกตามภาษาไทยและภาษาอังกฤษไว้คนละแฟ้ม โดยจัดเรียงตามลำดับอักษร ก-ฮ ของหัวเรื่อง จะเห็นได้ว่าลักษณะการจัดเก็บของแต่ละห้องสมุด และแต่ละประเภทของสิ่งพิมพ์มีการจัดเก็บหลากหลายตามนโยบายของห้องสมุด การจัดเก็บจะสัมพันธ์กับระบบการจัดหมู่คือถ้าจัดหมู่เช่นเดียวกับระบบการจัดหมู่ของหนังสือทั่วไปก็จัดเก็บรวมกัน แต่ถ้าจัดหมู่ที่แตกต่างไปจากหนังสือทั่วไปจะแยกเก็บต่างหากเก็บโดยแบ่งตามกระทรวง ทบวง กรม กอง สำนักหรือให้สัญลักษณ์กำกับไว้

ด้านการให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดพบว่าการศึกษาสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่เพียงพอในการให้บริการสำหรับการค้นคว้าในห้องสมุดอาจเป็นเพราะห้องสมุด ได้รับสิ่งพิมพ์รัฐบาล ด้วยการบริจาค ถ้าหากหน่วยงานรัฐบาลไม่จัดส่งมาให้ ห้องสมุดก็ไม่ได้รับสิ่งพิมพ์รัฐบาลเล่มนั้นๆ อีกทั้งในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะการให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ผ่านระบบออนไลน์ ที่มีความรวดเร็ว สะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต และหน่วยงานรัฐบาล ได้ให้บริการเผยแพร่สิ่งพิมพ์รัฐบาลผ่านทางเว็บไซต์หรือฐานข้อมูลของหน่วยงาน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และจัดส่งสิ่งพิมพ์รัฐบาล หรือถ้ามีการจัดพิมพ์ ก็พิมพ์ขึ้นมามากน้อย และการที่สิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่เพียงพอในการให้บริการเนื่องจากขาดการสำรวจความต้องการการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานบริการต้องปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ของห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์ (2531) และอารียา อุทัยรุ่งเรือง (2546) ที่พบว่าบรรณารักษ์ต้องทำงานในแผนกอื่นๆ ของห้องสมุดและต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง ไม่มีบุคลากรทำหน้าที่เผยแพร่โดยเฉพาะ มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยค้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลจากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ซื้อมาใช้งาน และมีการจัดเก็บฐานข้อมูลสิ่งพิมพ์รัฐบาลแบบจัดเก็บรวมไว้กับฐานข้อมูลของหนังสือทั่วไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคำนึงถึงความสะดวกในการปฏิบัติงานรวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนี โกวิททางกูร (2523) ที่พบว่าบางหน่วยงานได้นำเครื่องจักรกลมาช่วยในการเรียกใช้ข้อมูลและสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมาธิ์ วีระพันธ์ (2539) และสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) พบว่าเครื่องมือช่วยค้นได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) พบว่ามีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยค้น ในด้านการให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดในระบบชั้นเปิด ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่ต้องการได้ด้วยตนเองซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ งานวิจัยของพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์ (2531) พบว่าห้องสมุดให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในระบบชั้นเปิดแต่ไม่อนุญาตให้ยืมออกนอกสำนักหอสมุดกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งพิมพ์รัฐบาลใหม่ออกให้บริการช้า แต่ละชื่อเรื่องมีจำนวนจำกัด เก่า ล้าสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมาธิ์ วีระพันธ์ (2539) พบว่าให้บริการในระบบชั้นเปิด สามารถยืมออกนอกห้องสมุดได้ มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการเครื่องมือช่วยค้น อีกทั้งงานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) พบว่าห้องสมุดให้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในระบบชั้นเปิดให้ยืมอ่านได้ทั้งภายในและภายนอกห้องสมุดได้ มีบริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า บริการสืบค้นสารสนเทศ บริการยืมระหว่างห้องสมุด และงานวิจัยของสุวิทย์ วิหคไพบูลย์ (2543) พบว่าเวลาที่เปิดให้บริการกฤตภาคเป็นเวลาเดียวกับเวลาที่เปิดให้บริการทั่วไปและพบว่าบริการที่จัดให้คือบริการถ่ายเอกสารและให้ยืมใช้ภายในห้องสมุดและมีการประชาสัมพันธ์กฤตภาคโดยจัดทำป้ายแนะนำวิธีการใช้ห้องสมุดและงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) ที่พบว่ามีการให้บริการสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยตลอดเวลาในเวลาราชการและเป็นแบบชั้นเปิด บริการที่จัดให้แก่ผู้ใช้คือบริการยืมและบริการขอทำสำเนาเฉพาะเรื่องนอกจากนี้งานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) ยังพบการจัดสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยแบบชั้นเปิดมีโอกาสเสียหายและสูญเสียได้

นอกจากนี้งานวิจัยของ Mooko (1998) ได้เสนอแนะว่าควรปรับปรุงการเข้าถึงเอกสารของรัฐบาลโดยให้จัดตั้งศูนย์กลางเพื่อเผยแพร่สิ่งพิมพ์รัฐบาล และหอสมุดมหาวิทยาลัยควรมีบริการสารสนเทศทันสมัย (current awareness service) ให้กับผู้ใช้บริการด้วย

ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ระดับปัญหาสูงสุด คือ นโยบายสิ่งพิมพ์รัฐบาลไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรทำให้การจัดการไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สาเหตุจากไม่มีนโยบายสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นลายลักษณ์อักษรอาจเนื่องจากการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติตามแนวทางที่เคยทำกันและมีการถ่ายทอดส่งต่อกันมาจนเป็นที่ทราบกันและมีแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ของห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมหารีย์ วีระพันธ์ (2539) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่าห้องสมุดมีบรรณารักษ์เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลแต่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรและสอดคล้องงานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) ศึกษาการจัดการเอกสารรายงานการประชุม ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลพบว่าด้านการบริหารมีผู้อำนวยการห้องสมุดและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้กำหนดนโยบายการจัดการเอกสารรายงานการประชุม แต่ไม่มีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ปัญหารองลงมา คือ การแยกจัดเก็บสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะทำให้เปลืองเนื้อที่ในการจัดเก็บ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Batson (1990) ได้ทำการสำรวจการดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา 21 แห่ง ใน 11 รัฐ ในด้านการคัดลอก การจัดหา และบริการอ้างอิง เห็นว่าควรมีแผนกสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงบริการได้มากที่สุด และปัญหาลำดับถัดมาคือโครงสร้างของหน่วยงานมีผลกับการจัดการสิ่งพิมพ์รัฐบาลซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของปัทมหารีย์ วีระพันธ์ (2539) ที่พบว่าโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานและบุคลากรได้รวมการดำเนินงานไว้กับหนังสือทั่วไปของห้องสมุด

ด้านจัดหา ไม่มีหน่วยงานกลางของห้องสมุดมหาวิทยาลัย เอกชนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์รัฐบาลทั้งหมดที่มีการผลิตออกเผยแพร่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมภัสสร พุกษานุมาส (2542) ที่ได้ศึกษาการจัดการเอกสารรายงานการประชุมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพบว่า ไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมรายชื่อเอกสารรายงานการประชุมและสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ พวงสุวรรณ (2545) ที่พบว่ามีปัญหาการรวบรวมสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยให้ครบถ้วนสมบูรณ์และมหาวิทยาลัยไม่มีศูนย์กลางทำหน้าที่แจ้งข่าวการผลิตสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดไม่มีระบบติดตามการผลิตเผยแพร่และขอรับบริจาคสิ่งพิมพ์รัฐบาลอีกทั้งบรรณารักษ์ไม่มีเวลาติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์ (2531) ที่พบว่าบุคลากรงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีจำนวนไม่เพียงพอและต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง

ด้านจัดเก็บ สิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องมักมีความไม่สม่ำเสมอในการใช้คำที่ชื่อเรื่องมักเปลี่ยนแปลงชื่อเรื่องไปจากเดิมทำให้ต้องทำการเพิ่มอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สืบค้นได้ อีกทั้งสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องมักไม่ระบุกำหนดออกที่แน่ชัดทำให้ต้องแก้ไขการลงรายการอยู่เสมอ ซึ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดจากหน่วยราชการผู้ผลิตสิ่งพิมพ์รัฐบาล ดังนั้นหน่วยราชการผู้ผลิตจึงควรกำหนดนโยบายในการผลิตและเผยแพร่สิ่งพิมพ์รัฐบาลที่แน่นอน ถูกต้อง สมบูรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอีกไม่มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์โดยเฉพาะทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดแนวทางในการพัฒนางานที่ชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร สมจิตต์ (2541) ที่ศึกษาวิจัยการพัฒนาทรัพยากรของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะแหล่งอ้างอิงที่มีการเผยแพร่ทั้งบนสื่อประเภทกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำเกณฑ์/แนวปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาทรัพยากรแหล่งอ้างอิงประเภทสื่อกระดาษและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้านการบริการ ยังไม่มีการรวมลิงค์ (link) สิ่งพิมพ์รัฐบาลเพื่อจัดบริการทำให้ผู้ใช้บริการไม่สะดวกในการเข้าถึง ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของ สุภี วิหคไพบุลย์ (2543) พบว่า ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการให้บริการบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลต้องให้บริการสารสนเทศอื่นของห้องสมุดด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์ (2531) ที่พบว่าบุคลากรงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลมีจำนวนไม่เพียงพอและต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่าง ไม่มีการจัดการส่งเสริมการใช้บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคล้ายคลึงกับงานวิจัยของสุภาพร สมจิตต์ (2541) ที่เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดประเภทแหล่งอ้างอิงที่มีการเผยแพร่ทั้งบนสื่อกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน และเห็นว่า การพัฒนาทรัพยากรแหล่งอ้างอิงที่มีการเผยแพร่ทั้งบนสื่อกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีผลต่อการวางแผนในการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดประเภทอื่นๆ ให้สอดคล้องกับการให้บริการแหล่งอ้างอิงประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์และมีผลต่อการปรับปรุงเกณฑ์ในการคัดเลือก การจัดหา การประเมิน และการคัดออกทรัพยากรห้องสมุดประเภทอื่นๆ ให้ทันสมัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ
 - 1.1 ควรมีการจัดทำนโยบายงานด้านสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติงานทั้งด้านสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่เป็นรูปเล่มและสื่ออิเล็กทรอนิกส์
 - 1.2 ควรมีการสำรวจความต้องการของผู้ใช้เพื่อสามารถจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลเพียงพอสำหรับการค้นคว้า
 - 1.3 ควรมีบุคลากรผู้รับผิดชอบงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
 - 1.4 ควรมีการจัดโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะเพื่อสนองความต้องการในการใช้งานสิ่งพิมพ์รัฐบาล
 - 1.5 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้งานสิ่งพิมพ์รัฐบาลให้มากขึ้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเด็นที่เกี่ยวกับสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะ
 - 2.2 ควรศึกษาความต้องการการใช้งานสิ่งพิมพ์รัฐบาลเพื่อสามารถจัดหาสิ่งพิมพ์รัฐบาลให้ตรงกับการใช้งานมากที่สุด
 - 2.3 ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลด้านสิ่งพิมพ์รัฐบาลโดยเฉพาะเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างสูงสุด

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ สุวรรณวัฒนา. (2525). *การจัดสิ่งพิมพ์รัฐบาลของห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรวังท่าพระ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แจ่มจันทร์ นพบุตรกานต์. (2538). *การจำหน่ายหนังสือออกของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุดิมา ลัจจันนท์. (2542). *ความร่วมมือในการดำเนินงานสารสนเทศในภาวะวิกฤต*. ใน *เอกสารการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน : ครั้งที่ 7 งานสารสนเทศของห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในภาวะวิกฤต*. ปทุมธานี : คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.

- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2548). *การบริหารห้องสมุดยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- _____. (2548). *ห้องสมุดมีชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : รุ่งโรจน์ อินเตอร์กรุ๊ป.
- นิสา เหลืองทองคำ. (2535). *การดำเนินงานและการใช้สิ่งพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในหอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2552). *การใช้ภาษาไทยในวงราชการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เนท.
- ปัทมทรี วีระพันธ์. (2539). *การดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- พรสุข พงศ์วุฒิศักดิ์. (2531). *ผลกระทบจากระบบการดำเนินงานสิ่งพิมพ์รัฐบาลตามแบบของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร*.
- วรรณ วัชรวงศ์กุล. (2512). *การจัดสิ่งพิมพ์ของรัฐบาลไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- วันนี โกวิทางกูร. (2523). *ระบบงานเอกสารประเภทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจัดพิมพ์โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- วันวิสาข์ พวงสุวรรณ. (2545). *การจัดการสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยที่เป็นทรัพยากรสารสนเทศพิเศษในห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สงค์ศักดิ์ ทิตาราม. (2547). *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยเบื้องต้นทางสารสนเทศศาสตร์ หน่วยที่ 1-6. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*.
- สมภัสสร พุกษานุมาส. (2542). *การจัดการเอกสารรายงานการประชุมในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2546). *คู่มือผู้บริหารการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ*. กรุงเทพฯ : ไอเดีย สแควร์.
- สุภาพร สมจิตต์. (2541). *การพัฒนาทรัพยากรของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะแหล่งอ้างอิงที่มีการเผยแพร่ทั้งบนสื่อประเภทกระดาษและอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- สุภา วิทลไพบูลย์. (2543). *การจัดการกฤตภาคในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- อารียา อุทัยรุ่งเรือง. (2546). *การวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ผลิตโดยงานหน่วยราชการของไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- Batson, Donald W. (1990, Summer). State government publications : Selection, acquisition, and reference service. *RQ* 29,(4) p. 554-559.
- Mooko, N. P., Aina, L.O. (1998, July). The use of government publications : The case of social scientists at the university of botswana. *Journal of Government Information*, 25(4), 359-365.